

•Οψεις

της κοινωνικής γεωγραφίας της γερμανίας

"ΘΕΡΑΠΕΙΑ" ΧΩΡΙΣ ΤΗ ΣΥΓΚΑΤΑΘΕΣΗ ΤΟΥ "ΑΣΘΕΝΟΥΣ"

Οι τριγμοί της κατάρρευσης του τείχους σίγησαν μεν και οι τελευταίοι τουρίστες πρόλαβαν ν' απαθανατιστούν κρατώντας κάποιο απομεινάρι της ψυχροπολεμικής εποχής, όμως στη Γερμανία κάποιοι άλλοι τριγμοί γίνονται αισθητοί: αυτοί της αναδιάταξης του κοινωνικού κράτους, των ρατσιστικών επιθέσεων ενάντια στους μετανάστες, του εφιάλτη της ενοποίησης, αντίποδας του καταναλωτικού ονείρου των ανατολικογερμανών-φράσεις που στα χείλια των δημοσιογράφων μετατρέπονται σε α-νόητα σλόγκαν, και που πρέπει να βρουν ξανά το νόημά τους, σαν κομμάτια του παζλ της γερμανικής πραγματικότητας, που είναι πιο εκρηκτική απ' όπουδή ποτε αλλού στη Δ. Ευρώπη.

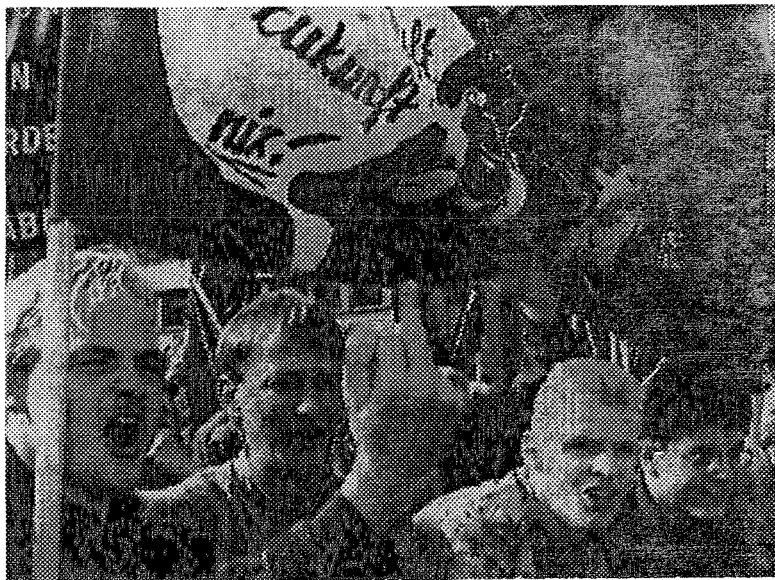
Ήδη απ' την επίσημη ανακήρυξη της ενοποίησης των δύο Γερμανιών (Μάρτης 1990) μέχρι τώρα, το αναμάστημα των εύσχημων όρων "κόστος ενοποίησης" ή "κρίση" έχει κάποιους συγκεκριμένους διδακτικούς στόχους από πλευράς Κράτους: οι μεν ανατολικογερμανοί διδάσκονται τι σημαίνει πολλή και σκληρή δουλειά, παραίτηση από τις απαιτήσεις τους προς τη Χρυσή Δύση, οι δε δυτικογερμανοί, τι σημαίνει προετοιμασία για θυσίες. Η διδασκαλία όχι μόνο δε διεξάγεται εύκολα ή αναντίρρητα από πλευράς διδασκομένων, αλλά οδήγησε και σε μια γενικότερη αναταραχή, μ' άλλα λόγια απεδείχθη ιδιαίτερα ακριβή, για να παραμείνουμε στα πλαίσια αυτής της τετριμένης πια έννοιας του "κόστους".

Η οικονομική ενοποίηση βασίστηκε στην 1:2 ισοδυναμία δυτικού προς ανατολικό μάρκο, πράγμα που υπερτιμούσε σημαντικά το ανατολικό μάρκο και απεδείχθη μια υπολογισμένη κίνηση από πλευράς Κράτους. Στις πρώτες εκλογές μετά την ενοποίηση οι Χριστιανοδημοκράτες εισέπραξαν σε ψήφους την ευγνωμοσύνη χιλιάδων ανατολικογερμανών που διαπίστωσαν πως οι οικονομίες τους ήταν ανταλλάξιμες με δυτικά εμπορεύματα, επί έτη αντικείμενα πόθου.

Πέραν αυτού, ο κυριώτερος στόχος ήταν η εμπέδωση της καπιταλιστικής λογικής και ιδιαίτερα αυτής της εργασίας στους φτηνούς και ειδικευμένους εργαζόμενους της Ανατ. Γερμανίας: χωρίς ν' αποτελούν εξαίρεση στις χώρες του ανατολικού μπλοκ, χαρακτηρίζονταν απ' το εργασιακό ήθος του "υποκρινόμαστε ότι δουλεύουμε και υποκρίνονται ότι μας πληρώνουν", κάτι που τους έκανε αρνητικούς στη σκληρή δουλειά.

Το υπερτιμημένο ανατολικό μάρκο έκανε την ανατολικογερμανική βιομηχανία μη ανταγωνιστική, με αποτέλεσμα τη μερική απορρόφησή της απ' το δυτικογερμανικό κεφάλαιο καθώς και τη μαζική ανεργία. Το σοκ του Blitz Krieg λοιπόν θα λειτουργούσε "θεραπευτικά" τόσο προς τη δημιουργία δυτικού τύπου εργασιακής ηθικής όσο και στην εμπλουτισμένη νοηματοδότηση της έννοιας του πολίτη. Ετσι εξαρτημένοι από τον αγώνα για επιβίωση και πειθαρχημένοι οι ανατολικογερμανοί θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν ανταγωνιστικά προς τους δυτικογερμανούς ώστε να διευκολυνθούν οι διαδικασίες για τις περικοπές του κοινωνικού κράτους και το γενικότερο αναπροσδιορισμό του.

Οι πρώτες προσπάθειες αυτές του Γερμανικού κράτους συνάντησαν απεργίες τέτοιας έντασης στην ανατολή, που το ανάγκασαν στη σύναψη συμφωνιών για τη σταδιακή -εντός 3 χρόνων- εξίσωση μισθών σε ανατολή και δύση. Στη δύση δε, οι απεργίες των δημόσιων υπαλλήλων την άνοιξη του 92 οδήγησαν σ' ένα αμοιβαίο συμβιβασμό, ενώ το Μάη του 93 η άρνηση των βιομηχάνων μετάλουν να τηρήσουν τη συμφωνία περί εξίσωσης μισθών ξεσήκωσαν κύματα απεργιών, μ' αποτέλεσμα τη μερική ικανοποίηση των ανατολικογερμανών εργατών.

Εκδηλώσεις συμπάθειας των ανατολικογερμανών προς την πολιτική ηγεσία.

Η αναγκαιότητα πλέον μιας νέας κοινωνικής συνθήκης όπου θα ενταχθούν οι γερμανοί πολίτες και κυρίως οι εξ ανατολής είναι φανερή: το αντίτιμο για τη δυνατότητα απόλαυσης της δημοκρατίας και των "προνομίων" της είναι η υποταγή στην καπιταλιστική λογική, μέσα από το γενικότερο επαναπροσδιορισμό του κοινωνικού κράτους. Το περιεχόμενο που αντιστοιχεί σ' αυτό τον όρο—και οι ίδιοι οι σχεδιασμοί το αφορούν—σήμερα βρίσκεται στην καρδιά των κοινωνικών συγκρούσεων. Αξίζει μια ιστορική διαδρομή.

ΡΥΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ: ΑΠΟ ΤΗ ΜΙΑ ΥΠΟΣΧΕΣΗ ΕΥΤΥΧΙΑΣ ΣΤΗΝ ΆΛΛΗ

Το κοινωνικό κράτος μπόρεσε ν' αναδυθεί στη δεκαετία του 30 μέσα στα πλαίσια του τεϊλορισμού-φορντισμού, το μοντέλο που συνίστατο στην ορθολογικοποίηση και επιστημονική οργάνωση της εργασίας. Κατατεμαχίζοντάς την, στηριζόμενο στην αλυσίδα παραγωγής και παράλληλα εφοδιαζόμενο ασταμάτητα με φτηνούς εργάτες μέσω της μαζικής μετανάστευσης, το σύστημα αυτό είχε σα στόχο τη διάλυση των ειδικευμένων εργατών και των επαναστατικών συνδικάτων τους και την αντικατάστασή τους από έναν οργανωμένο σε κομματικά συνδικάτα και άνευ προσόντων εργάτη, τον εργάτη-μάζα της πλήρους απασχόλησης. Η συγκεντρωποίηση του κεφαλαίου και η πραγματική του κυριαρχία επέτρεψαν τη δημιουργία ενός γενναιόδωρου κοινωνικού κράτους, που λειτουργούσε σαν απορροφητήρας της σύγκρουσης ανάμεσα στους εργαζόμενους από τη μία, το κεφαλαιο και την κρατική γραφειοκρατία από την άλλη. Ήταν το αποτέλεσμα της μερικής ικανοποίησης των απαιτήσεων των εργαζομένων αφ' ενός και αφ' ετέρου σήμανε τη γενίκευση της εξάρτησης του πληθυσμού απ' τη μισθωτή εργασία μέσω του δικαιώματος στην κατανάλωση και στις λοιπές κοινωνικές παροχές. Μια αναγκαστική κοινωνική "ειρήνη" που απέτρεψε την ολομέτωπη σύγκρουση και φυλάκιζε τους μισθωτούς εντός των ορίων της κάθε εθνικής οικονομίας.

Προς το τέλος της δεκαετίας του 60, η μεταπολεμική παγκόσμια τάξη αρχίζει ν' απειλείται. Οι σχεδιαστές του τεϊλορικού μοντέλου βρίσκονται αντιμέτωποι με τ' αντίθετα από τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα: οι συστηματικές κοπάνες, το turn-over (1) και οι όγριες απεργίες εκφράζουν την άρνηση και την αντίσταση των εργατών στο τεϊλορικό εργοστάσιο-φυλακή. Μέσα στα ιστορικά πλαίσια της γενικότερης κοινωνικής αναταραχής—φοιτητική έκρηξη, νεολαίστικη εξέγερση—έρχεται στο προσκήνιο ο νεαρός εργάτης, πρωτοστατώντας στη διατάραξη της γαλήνης του τεϊλορισμού, αρνούμενος την ίδια την εργασία και το εμπόρευμα. Μια νέα γενιά που διαμορφώθηκε μέσα στο μεταπολεμικό κοινωνικό κράτος επαναστατεί γιατί "δε μπορεί πια και δε θέλει πια να συνεχίσει όπως πριν".

Οι κάτοχοι της κοινωνίας, μπροστά στον κίνδυνο του ολέθρου, αρχίζουν να μιλούν

με μια γλώσσα μανιωδώς ρεφορμιστική. Καταγγέλοντας τα μειονεκτήματα του συστήματός τους, επιχειρούν να το σώσουν αφομοιώνοντας τις ριζοσπαστικές απαιτήσεις: αυξήσεις και περισσότερος ελεύθερος χρόνος στους άγριους απεργούς, "βελτίωση" και διόγκωση των δημόσιων υπηρεσιών, φιλελεύθεροποίηση των ηθικών περιορισμών της καθημερινής ζωής.

Η εικόνα της επανάστασης που λιέται στους εξεγερμένους με τη μορφή της ροκ και άλλων εμπορευμάτων και οι κοινωνιολόγοι θλιψέονται σκύβουν στοργικά πάνω στη νεολαία της αμφισβήτησης για να εκπονήσουν τα προγράμματα της "επανένταξης" της.

Η αφομοίωση όμως σαν αντίδοτο σε μια επαναστατική εποχή δεν αποτελεί πανάκεια. Για την αποφυγή του κινδύνου νέων κοινωνικών εκρήξεων, τη διασφάλιση της ανόδου των κερδών και της κοινωνικής πειθαρχίας, κρίνονται απαραίτητες νέες μορφές οργάνωσης της εργασίας που αρχίζουν να εφαρμόζονται ήδη από τα μέσα της δεκαετίας του 70. Πρόκειται για τη δεύτερη γενιά των τείλοριστικών τεχνικών, το δεύτερο κύμα της επιστημονικής οργάνωσης της εργασίας που προορίζεται κυρίως για τους νέους, απέναντι στις απαιτήσεις των οποίων η εργασία πρέπει να φαντάζει ελκυστικότερη. Το τείλοριστικό εργοστάσιο αναδιαμορφώνεται:

— με το σύστημα του job-enrichment (δημιουργία "αυτόνομων ομάδων" εργατών που αναλαμβάνουν συγκεκριμένες εργασίες, συμπεριλαμβανομένου και του εποπτικού ρόλου) επιχειρείται η αύξηση της παραγωγικότητας και η εντατικοποίηση της εργασίας και ταυτόχρονα προωθείται μια καινούργια τεχνική ελέγχου μέσω της διάσπασης των εργατών, της ταύτισης με την επιχείρηση και της ανάπτυξης του ατομικισμού.

— η ιεραρχία αναδιαρθρώνεται με τη μείωση του αριθμού των μισθολογικών κατηγοριών που υπήρχαν πριν και που βρίσκονταν στο στόχαστρο των εξισωτικών διεκδικήσεων των εργατικών απεργιών. Με την εισαγωγή λιγότερων και σαφέστερα διακρινόμενων μεταξύ τους κατηγοριών, οι οργανωτές της εργασίας προσπαθούν να επιτύχουν — ας το ξαναπούμε — το διαχωρισμό των εργατών.

Το εργοστασιακό μοντέλο επεκτείνεται σ' ολόκληρη την κοινωνία και κυρίως στις υπηρεσίες. Η αυτοματοποίηση και η πληροφορική που εξαπλώθηκαν στη δεκαετία του 80, εφαρμόστηκαν αρχικά σε τομείς με ισχυρά συνδικάτα. Αυτού του είδους η "εκμοντέρνιση" δύσιο επιστημονικότερη γίνεται τόσο αυξάνεται και ο αριθμός των ανειδίκευτων και φτηνών εργατών, άρα μεταναστών κυρίως, που απαιτεί. Με τη μεταφορά κεφαλαίων στον Τρίτο Κόσμο και την αποβιομηχάνιση η επακόλουθη ανεργία συμπληρώνει την εικόνα.

Ο κόσμος της εργασίας μέσα στο 80 παρουσιάζει μεγάλη διαφοροποίηση: εξασφαλισμένοι "προνομιούχοι" εργαζόμενοι από τη μια, και από την άλλη εκείνοι που όταν δεν αντιμετωπίζουν την ανεργία θα πρέπει να συμβιβαστούν με την υπομίσθωση (2), τη μη σταθερή ή μη πλήρη απασχόληση, τη δουλειά "με το κομμάτι" κλπ, πρακτικές ιαπωνοποίησης. Αυτό που δίνει το στίγμα της προηγούμενης και αυτής της νέας δεκαετίας, αντίθετα με ό, τι εκτεταμένα και εκούσια συνέβαινε το 70 με την εκμετάλευση των προνομίων του κοινωνικού κράτους, είναι η αναγκαστική για μεγάλη μερίδα εργαζομένων μερική ή περιστασιακή απασχόληση.

Για τη διαμόρφωση αυτής της νέας εποχής ο ρόλος της αντικουλτούρας και της εναλλακτικής σκηνής δεν υπήρξε ασήμαντος. Με το καλμάρισμα των άγριων απεργιών, η ατομική φυγή-έξοδος από την εργασία και το επίδομα ανεργίας θα παρηγορήσουν πολλούς, ενώ το οικολογικό-εναλλακτικό κίνημα θα κατευθύνει τη δυσανεξία προς την έννοια της "χρήσιμης" και "ανθρώπινης" εργασίας: 11.500 εναλλακτικά προγράμματα στη Δ. Γερμανία, αρχές του 80, που απασχολούν άμεσα 80.000 άτομα, το 80% των οποίων αποτελείται από διαφόρων ειδών επιχειρήσεις, σύμφωνα με το Γιόζεφ Χούμπερ (3). Η συντριπτική τους πλειοψηφία ασχολείται με παροχή υπηρεσιών, ο αγαπημένος τομέας των εναλλακτικών. Το οικολογικό-εναλλακτικό μάνατζμεντ που πρωθήθηκε και συνακόλουθα ο μικρής κλήμακας καπιταλισμός ή η εξάρτηση απ' τις επιδοτήσεις του Κράτους δεν άφηνε και πολλά περιθώρια για ριζοσπαστισμό. Ήδη το 1981, οι "Βερολινέζοι Αυτόνομοι" καταγγέλουν: "τα τελευταία χρόνια, η γερμανική σοσιαλδημοκρατία χρησιμοποίησε την "εναλλακτική σκηνή" σα χώρο πειραματισμού για τα κοινωνικά και "τεχνικής φύσης" προβλήματά της, την επιχορήγηση και, εν μέρει, οικειοποιήθηκε τ' αποτελέσματά της: η "εναλλακτική σκηνή" " ως πεδίο διάγνωσης και θεραπείας της άρρωστης καπιταλιστικής κοινωνίας" (4). Τα πειράματα αυτά απέδωσαν καρπούς. Απ' το 1983 η γερμανική κυβέρνηση, απευθυνόμενη σε γυναίκες και νέους άνεργους, έβαλε σ' εφαρμογή αναγκαστικά προγράμματα "κοινωνικά χρήσιμης εργασίας" που περιλάμβαναν το "εθελοντικό κοινωνικό έτος" και ένα "έτος προπαρασκευαστικής επαγγελματικής κατάρτισης". Η εργασία, που έχασε αμετάκλητα την ελκυστικότητά της, έπρεπε τώρα να φαντάζει αναγκαστική. Με τη συνδυασμένη μείωση των επιδομάτων ανεργίας η επιθετική πολιτική των κρατικών γραφείων

ευρέσεως εργασίας στρατολογεί νέους των οποίων η αποδεδειγμένη εργασιακή πειθαρχία θ' αποτελεί προϋπόθεση για το λαμπρό μέλλον μιας κακοπληρωμένης δουλειάς που τους επιφύλασσεται.

Η επιχειρούμενη αυτή ιαπωνοποίηση της Ευρώπης ξύπνησε μέσα στο 80 την οργή των προλεταρίων: απεργία ανθρακωρύχων και εξεγέρσεις του 81 και 85 στη Βρετανία, συχνά βίαιες απεργίες των Ισπανών λιμενεργατών και των Γάλλων εργατών χάλυβα, γενικές απεργίες των εργαζομένων του δημόσιου τομέα στο Βέλγιο και τη Δανία, εμφάνιση των μαχητικών COBAS (επιτροπών βάσης) στην Ιταλία, κλπ.

Στο αδιέξοδο του κεφαλαίου η πτώση του ανατολικού μπλοκ άνοιξε νέες προοπτικές. Αυτή την εκτεταμένη οικονομική περιφέρεια που αναζητούσε το δυτικογερμανικό ιδιαίτερα κεφάλαιο, πίστεψε ότι τη βρήκε και μάλιστα αμαχητί στην Ανατολική Ευρώπη και εγγύτερα στην πρώην Ανατολική Γερμανία.

Όπως είδαμε αρχικά, οι ανατολικογερμανοί δε φάνηκαν τόσο πρόθυμοι στο να λειτουργήσει η ενοποίηση υπέρ του Κεφαλαίου. Το "κόστος" της αναγκάζει Κράτος και Κεφάλαιο, στην προσπάθειά τους να εντείνουν και να επιταχύνουν την αναδιάρθρωση της εργασίας, να επανεφεύρουν την "οικονομική κρίση". "Η χώρα χρειάζεται μια κρίση", λένε από κοινού το Κράτος, το Κεφάλαιο και τα συνδικάτα στη Γερμανία, γιατί πρώτα απ' όλα αυτοί οι ίδιοι τη χρειάζονται. Προσπαθούν να παρουσιάσουν στους προλετάριους την "κρίση" σαν ένα καιρικό φαινόμενο που τους υπερβαίνει και προτίθενται να την ξεπεράσουν "ορίζοντας εκ νέου" σύμφωνα με τα λόγια εμπειρογνωμόνων το κοινωνικό κράτος. Στα πολύ πρόσφατα σχέδια αυτού του "ορισμού" ανήκουν περικοπές κάθε είδους (κοινωνικά επιδόματα, ανεργίας, δαπανών για επιδοτούμενες απ' το Κράτος θέσεις εργασίας κλπ), "ευέλικτοι" κανονισμοί της αγοράς εργασίας (εποχιακή και μερική απασχόληση) και μείωση μισθών με παράλληλη μείωση ωραρίου "για την καταπολέμηση της ανεργίας", όπως λένε. Σήμερα παρά ποτέ οι προλετάριοι (εργαζόμενοι ή άνεργοι) παρουσιάζονται σαν αρρώστεια του Κεφαλαίου και του Κράτους. Στις προτεινόμενες θεραπείες υπήρξε βέβαια αντίδραση, δυτικογερμανών και ανατολικογερμανών. Τα τρία χρόνια όμως αναταραχών στη Γερμανία δεν αφήνουν πολλά περιθώρια για υπεραισιόδοξες σκέψεις: απ' τη χειραγωγή μένη απεργία της ÖTV την άνοιξη του 92, τις ακρωτηριασμένες απεργίες των ανατολικογερμανών, υποταγμένων στα συνδικάτα τους (την άνοιξη του 92 στο Rostock οι εργαζόμενοι στα ναυπηγεία κατά τη διάρκεια "Κατάληψης" συνέχισαν να δουλεύουν κανονικά για να "μην τρομάξουν πιθανούς επενδυτές!") μέχρι το πρόσφατο κύμα απεργιών στην Ευρώπη το μένος εξαντλείται στην αμυντική υπεράσπιση του status quo. Μια επαναστατική ή έστω επιθετική προοπτική φαντάζει πολυτέλεια και οι αγώνες για τα "κεκτημένα" φαίνεται ότι θα εγκαινιάσουν την ατέλειωτη νύχτα του 21ου αιώνα.

Η συνεργία των σοσιαλδημοκρατικών και "κομμουνιστικών" κομμάτων, που μέχρι πρότινος λειτουργούσαν σαν κανάλι διοχέτευσης της δυσφορίας, στις περικοπές του κοινωνικού κράτους επιταχύνει τη χρεωκοπία τους.

Αντ' αυτών οι ρατσισμοί κάθε είδους αναβιώνουν δραματικά και στον αντίποδά τους ορθώνονται συμμαχίες μεταξύ του "προοδευτικού" μέρους του Κεφαλαίου και αριστερών για μια εκμοντέρνη της καπιταλιστικής εκμετάλλευσης. Ο κοσμοπολιτισμός του Κεφαλαίου και η φιλανθρωπία των αριστερών συναντιούνται και συναίνοιν για τα "δικαιώματα" των μεταναστών για ν' αποκρύψουν τις ταξικές αντιθέσεις, την καθολική και ανομολόγητη ιεράρχηση της εργασίας (που συνακόλουθα κάνει και το εμπόρευμα ιεραρχικό) και η οποία αναγκαστικά θα δημιουργεί παντού ρατσισμούς. Αυτή η ιεράρχηση τείνει τώρα κάτω από φιλολογίες περί "οικονομικής κρίσης" και "κόστους ενοποίησης" να ενταθεί. Μόνο μέσα σ' αυτά τα πλαίσια ο ρατσισμός και η μετανάστευση γίνονται κατανοητά και όχι σαν ανεξάρτητα φαινόμενα.

ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΡΑΤΣΙΣΤΙΚΗ ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ

Η μετανάστευση σήμερα παρά ποτέ είναι πηγή άντλησης φτηνής ζωντανής εργασίας και ως τέτοια αποτελεί ένα μέρος του καπιταλιστικού σχεδίου για την εκ νέου ιεράρχηση της εργασίας και την ανασύνθεση των εργαζομένων σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Μέσω της κρατικής μετανάστευτικής πολιτικής επιχειρείται πάντα ν' αποσπαστεί απ' τους μετανάστες φτηνή εργασία χωρίς να παρέχονται οι πλήρεις απολαβές του κοινωνικού κράτους: συντάξεις, ασφάλιση, επίδομα ανεργίας, κοινωνικό επίδομα, εκπαίδευση, ειδίκευση. Πιά αυτό η οικογένεια του μετανάστη (τα παιδιά, οι γέροι) θεωρείται ανεπιθύμητη. Ο εργάνης-μετανάστης είναι το ιδανικό του Κράτους και του Κεφαλαίου.

Όσον αφορά την εργασία το εθνικό Κράτος προσφέρει στους υπηκόους-πολίτες

του την εγγύηση της επιβίωσης (όπως το κάνει βέβαια) συν τη σε μεγάλο βαθμό απαλλαγή απ' τις κατώτερες δουλειές, τις οποίες επιφυλάσσει στους μετανάστες. Γι' αυτούς δεν υπάρχει ενσωμάτωση στο έθνος, παραμένουν πάντα οι ξένοι, πράγμα που διασφαλίζεται από την εκάστοτε κρατική μεταναστευτική πολιτική.

Αυτό που εκμεταλλεύονται τα εθνικά Κράτη είναι το φυλετικά και πολιτιστικά διαφορετικό των εθνικών ομάδων, των μεταναστών, που λόγω της κοινωνικής τους θέσης εκπροσωπούν ταυτόχρονα τη φτώχια. Και ακριβώς ο ρατσισμός είναι το μέσο με το οποίο ιεραρχείται η εργασία και συνακόλουθα η κατανάλωση.⁶ Έτσι παρουσιάζεται η διάσταση μεταξύ των εργαζομένων διογκωμένη: οι "γηγενείς" που βλέπουν τους μετανάστες σαν απειλή για το βιοτικό τους επίπεδο και οι μετανάστες που περιχαρακώνονται απέναντι στην εχθρική πλειοψηφία.

Οι εργαζόμενοι βέβαια εν γένει πρέπει ν' αυτοπροσδιορίζονται σαν οικονομική τάξη, να παραμένουν διασπασμένοι για το Κεφάλαιο και το Κράτος, αλλά τόσο μόνο ώστε να μπορούν να εργάζονται μαζί.⁽⁵⁾

Η διαίρεση των εργαζομένων που προωθείται απ' την κρατική μεταναστευτική πολιτική μπορεί βέβαια να λειτουργήσει μόνο όταν οι ίδιοι οι εργαζόμενοι αναπαράγουν τους εαυτούς τους σαν υπόπιοι εργαζόμενοι-ξένοι εργαζόμενοι, δηλ. σαν κατηγορίες του Κεφαλαίου.⁷ Ένας τέτοιου είδους διαχωριστικός συλλογικός προσδιορισμός βέβαια εμπεριέχει πάντα τον κίνδυνο για το Κεφάλαιο και το Κράτος είτε της πλήρους διάσπασης, και τότε απειλείται η ισορροπία της διαίρεσης της εργασίας, είτε του ξεπεράσματος αυτής της διάσπασης προς την προοπτική της αυτοοργάνωσης.

ΜΟΝΤΕΛΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ: ΚΥΚΛΙΚΗ-ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΗ

Η Δ.Γερμανία προσελάμβανε απ' τα τέλη του 50 μέχρι και τα μέσα του 70 εργάτες απ' τη Μεσόγειο βάσει της κυκλικής μεταναστευτικής πολιτικής, σύμφωνα με την οποία οι εργάτες έπρεπε να παραμένουν μόνο για μερικά χρόνια στη χώρα. Το μοντέλο αυτό ναυάγησε όχι μόνο λόγω της άρνησης των εργοδοτών ν' ανανεώνουν την εργατική τους δύναμη κάθε τόσο, όσο λόγω των άγριων απεργιών που ξέσπασαν στα εργοστάσια τη δεκαετία του 70, όπου για πρώτη φορά παρατηρήθηκε μια τόσο μεγάλη ομογενοποίηση μεταξύ Γερμανών και μεταναστών εργατών. Στην εποχή του εργάτη-μάζα οι μετανάστες βρέθηκαν στο προσκήνιο των αγώνων ενάντια στην ιεράρχηση της εργασίας.

Ford 1973: οι μετανάστες βρίσκονται στο επίκεντρο των άγριων απεργιών και η Bild τρομοκρατημένη αναρωτιέται: "Αναλαμβάνουν οι μετανάστες την κατάσταση;"

Με την αντεπίθεση της "κρίσης" σταμάτησε η μετανάστευση στα πλαίσια αυτού του μοντέλου που πια δε λειτουργούσε σαν κυκλικό.Πολλοί μετανάστες τότε μετέφεραν τις οικογένειές τους και εγκαταστάθηκαν στη Γερμανία.Στις δεκαετίες του 70 και 80 ενορχηστρώθηκε από το Κράτος και τα κόμματα μια πολιτική κυνηγητού των "ξένων" (δυσφήμιση στις εφημερίδες,προπαγάνδιση της δήθεν μη αναγκαιότητας νέων μεταναστών κλπ.).(6)

Αργότερα η μετανάστευση συνεχίστηκε μεν αλλά από πλάγιους δρόμους:με τη μεταφορά πληθυσμού γερμανικής καταγωγής από Πολωνία και Ρουμανία,με την εγκατάσταση των οικογενειών των μεταναστών και με το δικαίωμα στο άσυλο.Παρόμοια όπως το Κεφάλαιο χρησιμοποίησε το είδος της μη σταθερής εργασίας με μειωμένο ή ακανόνιστο ωράριο -που αρχικά ξεκίνησε από νεαρούς προλετάριους για ν' αποφύγουν τη δουλειά- για να το επιβάλλει σε μεγάλο μέρος εργαζομένων,η ανεπίσημη εξατομικευμένη μετανάστευση απ' τα μέσα του 70 έκανε δυνατή την ύπαρξη του τομέα μικρών επιχειρήσεων εντατικής απασχόλησης.Αυτός ο τομέας εκμεταλλεύστηκε εργαζόμενους χωρίς άδεια εργασίας.Μέσω της "εθνικής κοινότητας",με το δικαίωμα του ασύλου και ως συγγενείς ήδη εγκατεστημένων Τούρκων ή Κούρδων πολλοί μπόρεσαν να μπουν στην αγορά εργασίας.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ

Με το νέο μεταναστευτικό ρεύμα από ανατολική Ευρώπη ελπίζουν το Κράτος και οι επιχειρηματίες να οργανώσουν εκ νέου την αγορά εργασίας.Απ' τον Cohn-Bendit ως την "Οικονομική Έβδομάδα"(7) όλοι μιλάνε για την ανάγκη της Δ.Γερμανίας για μετανάστες εργάτες,αλλά με διαφορετική γλώσσα.Απ' τη μια γίνεται λόγος για 300.000 μετανάστες το χρόνο -με την πρόφαση της χρηματοδότησης του κοινωνικού κράτους,δηλ. της αριθμητικής αντιστοιχίας μεταξύ εισφορών και παροχών,κάτι που αποκρύπτει τις βαθύτερες βέβαια αιτίες δημιουργίας του κοινωνικού κράτους- και απ' την άλλη αόριστα για την αναγκαιότητα εργατικών χεριών.

Το 1990 καθορίστηκε σε 200.000 το χρόνο ο αριθμός των ανατολικοευρωπαίων γερμανικής καταγωγής,που φυσικά θα επιλέγονται με κριτήρια εργατικής απόδοσης.Αποφασιστικής σημασίας είναι η ανάγκη για φτηνή εργασία.Σε τομείς όπως η γεωργία,σε ξενοδοχεία,εστιατόρια ή στην οικοδομή που υπάρχει έλλειψη γερμανών εργαζόμενων,το Κράτος μέσω οδηγιών προς τον αντίστοιχο γερμανικό ΟΑΕΔ προσπαθεί ν' απευθυνθεί κυρίως σε Γερμανούς.Γενικότερα η γραμμή είναι να δίνονται τέτοιες κακοπληρωμένες "νόμιμες" δουλειές σε Γερμανούς και ήδη εγκατεστημένους,σχετικά εξασφαλισμένους μετανάστες -προς αποφύγήν της κατάχρησης του επιδόματος ανεργίας- και ταυτόχρονα να δίνονται κίνητρα στους επιχειρηματίες ώστε να διατηρούνται οι μισθοί χαμηλοί.

Όπως θα δούμε παρακάτω δεν πρόκειται πια για μια εφαρμογή της παλιάς μεταναστευτικής πολιτικής τύπου *Gastarbeiter*.Το Κεφάλαιο τώρα χρειάζεται φτηνούς και μη εξασφαλισμένους μετανάστες που θα παραμείνουν έτσι.Συνακόλουθα η στέρηση των δικαιωμάτων τους και ο ρατσισμός που τη νομιμοποιεί θα παραμείνουν δύο αξεχώριστα πράγματα.

Η ΠΑΡΟΧΗ ΑΣΥΛΟΥ ΣΑ ΜΕΣΟ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΣΥΝΘΕΣΗΣ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ

Η αλλαγή του νόμου για το άσυλο (Μάης 93),που ψηφίστηκε σχεδόν ομόφωνα απ' τα πολιτικά κόμματα,έγινε με το σκεπτικό του περιορισμού και κυρίως ελέγχου της μετανάστευσης -και ήταν ένα θέμα που είχε ήδη αποφασιστεί απ' το Δεκέμβρη του 92 (με μια σειρά νομικών διατάξεων απ' το 90 και μετά).

Το άρθρο 16 για την παροχή ασύλου,μετά την παύση της κρατικής μεταναστευτικής πολιτικής τύπου *Gastarbeiter*,αποτελούσε τη μόνη σχεδόν δυνατότητα νόμιμης εισόδου μεταναστών στη Γερμανία.Και επειδή απαγόρευε στους αιτούντες άσυλο την εργασία (έναντι ενός κοινωνικού επιδόματος) ερχόταν σε αντίθεση με την καπιταλιστική λογική.Κάτι ορθολογικότερο και λειτουργικότερο,ένας νέος μεταναστευτικός νόμος ήταν το ζητούμενο (ας τονιστεί ότι πολλά σημεία σχετικά με την αλλαγή του νόμου για το άσυλο τύχαιναν γενικότερης αποδοχής:ο σύνδεσμος Τούρκων μεταναστών στο Αμβούργο π.χ. ενέκρινε τη δημιουργία λίστας χωρών όπου δεν υφίστανται πολιτικές διώξεις).

Η διαγραφή του δικαιώματος ασύλου είναι ένα από τα πέντε μέρη του νόμου που αναφέρονται σε: 1)πρόσφυγες πολέμου και εμφυλίου πολέμου,2)δικαίωμα ασύλου,3)ζητήματα πολιτογράφησης και άλλα ζητήματα της μετανάστευσης,4)μεταφορά πληθυσμού και 5)εργαζόμενους βάσει συμβάσεων.

Σχετικά με το άσυλο, αυτό που μνημονεύεται είναι το εξής: όποιος έρχεται από χώρα όπου σύμφωνα με το γερμανικό Κράτος δεν υφίστανται πολιτικές διώξεις δεν έχει δικαιώματα σε άσυλο – πράγμα που μετατρέπει τη διαδικασία του ασύλου σε φάρσα καθώς όσοι βρίσκονται ήδη στη χώρα και κάνουν αίτηση για άσυλο αλλά δε γίνεται δεκτή και επίσης δεν τους δέχεται η γειτονική χώρα απ' όπου ήρθαν, θεωρούνται εκ των προτέρων παράνομοι – *de facto* πρόσφυγες.

Για τους πρόσφυγες πολέμου ή εμφυλίου πολέμου εισάγεται ένα καινούργιο καθεστώς, σύμφωνα με το οποίο δεν υποχρεώνονται τώρα ν' αποδείξουν ότι διώκονται ατομικά. Απαλάσσονται μεν απ' τη διαδικασία ασύλου και φαίνεται ότι έτσι μπορούν ευκολότερα να εισαχθούν νόμιμα στην αγορά εργασίας, μέχρι τώρα όμως τους παραχωρείται μια θεσούλα στους ίδιους φιλόξενους ξενώνες όπως και για τους άλλους που ζητάνε άσυλο.

Με τις λίστες χωρών όπου υφίστανται πολιτικές διώξεις και το ειδικό καθεστώς για πρόσφυγες εμφυλίου πολέμου προσπαθεί το Κράτος να ελέγξει τη σύνθεση και το μέγεθος της μετανάστευσης. Ένα τρίτο τέχνασμα που χρησιμοποιεί είναι ο όρος του νόμου για τις γειτονικές χώρες, σύμφωνα με το οποίο, όποιος μετανάστης έρθει στη Γερμανία μέσω μιας "ασφαλούς τρίτης χώρας" τότε δε δικαιούται άσυλο και αν συλληφθεί στα σύνορα απελαύνεται πίσω σ' αυτή τη γειτονική χώρα (απ' όπου φυσικά θα ξαναπροσπαθήσει παράνομα να μπει στη Γερμανία). (8)

ΝΕΑ ΜΟΝΤΕΛΑ ΚΥΚΛΙΚΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ

Τα νέα μοντέλα κυκλικής μετανάστευσης στοχεύουν αφ' ενός να εμποδίσουν μια διαρκή μετανάστευση και αφ' ετέρου στο να διοχετεύονται εργαζόμενοι σε συγκεκριμένους τομείς. Δηλ. ο στόχος είναι η δημιουργία ιεραρχιών και κατηγοριών εργαζόμενων μέσω διαφόρων ρυθμίσεων με τις οποίες η Γερμανία ελπίζει να διατηρεί την ανατολική Ευρώπη σα φημή αγορά εργασίας.

Για να εξασφαλιστεί αυτή η κυκλική μορφή μετανάστευσης στο νέο νόμο του 91 για τους ξένους εισόχθη ο όρος "άδεια παραμονής" σύμφωνα με τον οποίο η παραμονή ενός ξένου για ένα συγκεκριμένο σκοπό δεν παρατείνεται πέραν της επίτευξης αυτού του σκοπού. Με τη διάταξη του 91 για την εξαίρεση απ' την παύση πρόσληψης εργαζομένων(9) δημιουργήθηκαν κάποιες νόμιμες δυνατότητες για την ανάληψη εργασίας από ξένους στις εξής κατηγορίες:

—εργάτες εποχιακοί για ξενοδοχεία, οικοδομές αλλά και βιομηχανίες μετάλλου κλπ που δουλεύουν για 3 μήνες στη Γερμανία και μετά τους άλλους 9 πρέπει να βρίσκονται στις χώρες τους της ανατ. Ευρώπης. Πρόκειται για δουλειές κακοπληρωμένες, ό, τι απομένει δηλαδή απ' αυτές που προορίζονται για Γερμανούς ή εξισωμένους νόμιμους ξένους.

—εργάτες των συνόρων, που δουλεύουν τη μέρα στη Βαυαρία και το βράδυ επιστρέφουν στη Τσεχοσλοβακία.

—εργάτες με σύμβαση έργου: πρόκειται για εργάτες που προσλαμβάνονται από ανατολικο-ευρωπαϊκές κυρίως εταιρείες για να δουλέψουν στη Γερμανία, ως επί το πλείστον στην οικοδομή. Οι εταιρείες αυτές, οι λεγόμενες υπεργολαβικές, μεσιτεύουν τους εργάτες, τους επινοικιάζουν ουσιαστικά σε γερμανικές και έτσι επιτυγχάνουν όχι μόνο να προμηθεύουν χαμηλόμισθους αλλά και συχνά παράνομους εργάτες.

Εν κατακλείδι, το κλείσιμο των συνόρων αποκτά ένα καινούργιο νόμημα: απ' την ανατολική Ευρώπη θα έρχονται οι πιο ικανοί μέσα από μια διαδικασία ελέγχου και ιεράρχησης. Κύματα προσφύγων με οικογένειες δεν ενδιαφέρουν το γερμανικό Κράτος καθώς δεν προσφέρονται για εκμετάλλευση (καθόλου τυχαία οι Τσιγγάνοι ήταν οι πρώτοι που απελάθηκαν και τα πρώτα θύματα κρατικού και κοινωνικού ρατσισμού: απρόθυμοι να εργαστούν και κάθε άλλο παρά μονήρεις).

Τα κατώτερα στρώματα, οι παράνομοι μετανάστες και οι εποχιακοί εργάτες θα χρησιμοποιούνται σαν απειλή απ' τα κάτω για τους άλλους εργαζόμενους και ο αριθμός τους θα αυξουμείωνται ανάλογα με τις κρατικές επιθυμίες.

ΤΟ ΘΕΑΜΑ, Ο ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

Ο περιορισμός της εισόδου των μεταναστών δεν είναι ένα καθαρά γερμανικό φαινόμενο, αλλά συνδέεται με τα ευρωπαϊκά σχέδια για τη ρύθμιση της μετανάστευσης, αυτής που θεωρείται απαραίτητη. Από τη συνθήκη του Σένγκεν μέχρι τη συνταγματική αλλαγή του άρθρου 16 χρειάστηκε να τεθεί σ' εφαρμογή μια καλοστημένη παράσταση απ' την πλευρά του Κράτους: ξαφνικά μια κατάσταση έκτακτης ανάγκης παρουσιάστηκε όπου το Κράτος

πρόβαλλε την "αδυναμία" του ν' αντιδράσει δυναμικά, και όντως απεδείχθη τόσο "αδύναμο" ώστε τελικά και την αλλαγή του νόμου για το άσυλο πέτυχε -για την παύση υποτίθεται των "θλιβερών, ρατσιστικών ενεργειών"- και κατάφερε να προκαλέσει την απαίτηση ενός ισχυρότερου Κράτους, περισσότερης αστυνόμευσης, απαίτηση της οποίας ούτε οι αριστεροί υπολείπονται. Ειδικότερα δε η παράνομη μετανάστευση παρουσιάστηκε σα θέμα άμεσης σπουδαιότητας από το Κράτος. Το θέαμα του "βρώμικου" και "επικίνδυνου" ξένου καθώς και εκείνο της ρατσιστικής βίας εναντίον των ξένων μεγεθύνθηκε στο βαθμό του να γίνει πιστευτό ότι το Κράτος υποκύπτει στους "αγανακτισμένους" πολίτες που επιθυμούν την απέλαση των ξένων. Τα πογκρόμ άρα εναντίον των ξένων ήταν αναγκαία έτσι ώστε να καταστήσουν "λογική" την αλλαγή του συντάγματος που θα ρυθμίζει τη μετανάστευση ωντα με τα σχέδια της αναδιάρθρωσης της εργασίας. Ενώ τα συνδικάτα και τα πολιτικά κόμματα επίσειαν το "φασιστικό κίνδυνο" ο συγχρονισμός μεταξύ της θεαματικής προβολής των ρατσιστικών βιαιοτήτων και του νόμου για τη μετανάστευση ήταν τέλειος.

Και εδώ μπαίνει το θέμα της χρήσης των νεοναζί οργανώσεων από το Κράτος, το οποίο απεδείχθη ότι μπορεί να τους χειρίζεται σύμφωνα με τα σχέδιά του. Η προσποιητή αδυναμία του στη διάλυση των συγκρούσεων απέβλεπε στη γενίκευση του θεάματος της ρατσιστικής βίας για να γίνουν πιο εύκολα αποδεκτές οι αποφάσεις του σχετικά με τη μετανάστευση και μάλιστα να θεωρηθούν σαν αναγκαστική κίνηση μπροστά στην αυξανόμενη ρατσιστική βία. Σε μια τέτοια λογική οι μπάτσοι έπρεπε να συγκρατήσουν τους αντιφασίστες και να καλύψουν τις ρατσιστικές επιθέσεις. Ιδιαίτερα οι ανατολικογερμανοί μπάτσοι, που έμειναν σε πολλές περιπτώσεις χωρίς ενισχύσεις, έπρεπε να θυσιαστούν για να προετοιμάσουν τη δικαιολόγηση του εξοπλισμού του εδάφους της πρώην ανατολικής Γερμανίας. Οι ειδικές δυνάμεις που στάλθηκαν αργότερα από τη Δυτική Γερμανία εκεί με πρόσχημα την αντιμετώπιση των νεοναζί οργανώσεων θα παραμείνουν και θα φανούν ιδιαίτερα χρήσιμες στην κατάπνιξη απεργιών και ταραχών στο μέλλον.

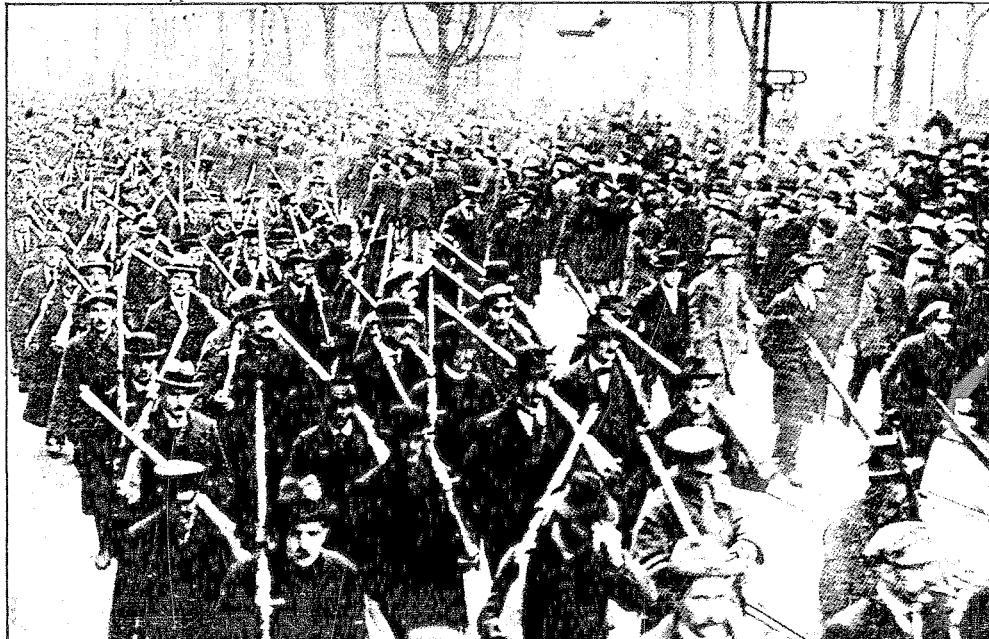
Η χρήση των φασιστών συνδυάστηκε όμως με τη χρήση των αντιφασιστών ή καλύτερα του αντιφασιστικού συνονθυλεύματος. Στο αντιφασιστικό "μέτωπο" ανήκει μια μεγάλη γκάμα ατόμων: από ευαισθητοποιημένους μαθητές μέχρι αφεντικά και μεσοαστούς που εκκινώντας από έναν πολυπολιτισμικό, πλουραλιστικό και αφηρημένο ανθρωπισμό αντιτίθενται στο χοντροκομμένο ρατσισμό των "κακών" skinheads, εντοπίζοντας και περιορίζοντας το ρατσισμό σε ορισμένα πρόσωπα και όχι στην καθολική ιεράρχηση της εργασίας, στην οποία εντάσσονται τα πρόσφατα κρατικά μέτρα για τη μετανάστευση. Όπως σημειώνει ο Βαλλερστάϊν "Αυτό λοιπόν που βλέπουμε είναι ένα σύστημα που λειτουργεί χάρη σ' έναν στενό συσχετισμό ανάμεσα στις σωστές δόσεις οικουμενισμού και ρατσισμού". Έτσι τ' αφεντικά διαφόρων εταιρειών αναλαμβάνουν διαφημιστικές καμπάνιες εναντίον των ρατσιστικών επιθέσεων, γιατί είναι προφανές ότι όταν αυτές οδηγούν στο θάνατο της εργατικής τους δύναμης θίγουν άμεσα τα συμφέροντά τους.

ΦΑΣΙΣΜΟΣ-ΠΡΩΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΤΟΥ ΜΟΝΤΕΡΝΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Φασισμός και αντιφασισμός παραμένουν δύο αιχμάλωτες λέξεις που δεν έπαψαν ποτέ να είναι επίκαιρες. Η αντιφασιστική ιδεολογία χρησιμοποιήθηκε ευρέως από τους συμμάχους κατά το Β' παγκόσμιο πόλεμο για να δικαιολογήσει αφ' ενός τα δικά της εγκλήματα κατά τη διάρκειά του (βομβαρδισμός αιμάχων στη Δρέσδη, Χιροσίμα κλπ) και αφ' ετέρου για να διαλύσει κάθε αυτόνομη αντίσταση των εργαζομένων. Αυτόν τον κεντρικό στόχο της συμμετοχής τους στον πόλεμο τον επιβεβαίωνει η βρετανική συμπεριφορά προς την αντίσταση μέσα στην Γερμανία εναντίον του Χίτλερ. Σύμφωνα με τη Guardian, (23 Ιουλίου 1992), το Foreign Office διαπιστώνει ότι: "Η Γκεστάπο και τα SS μας έκαναν μια ανυπολόγιστη εξυπρέτηση με το να εκδιώξουν εκείνους που αργότερα θα θεωρούνταν οι "καλοί" Γερμανοί μετά την ήττα της ναζιστικής Γερμανίας". Όταν οι εργάτες του Μιλάνου ξεσηκώθηκαν το 1943 ενάντια στη φασιστική κυβέρνηση η Αμερική και η Βρετανία τους βομβάρδισαν.

Μεταπολεμικά η αντιφασιστική ιδεολογία χρησιμοποιήθηκε (και χρησιμοποιείται) για να προβάλλει τη ψευδή αντιπαράθεση δημοκρατίας-φασισμού, δήθεν σαν ανταγωνιστικές μορφές. Όπως όμως ο Χίτλερ προωθήθηκε απ' τους δημοκράτες για να οργανώσει το μοντέρνο γερμανικό Κράτος μεταχειριζόμενος μια ενοποιητική ιδεολογία -πράγμα που ήταν ανίκανη να κάνει η σοσιαλδημοκρατία- έτσι και ο Μουσολίνι το 1943 συνελήφθη απ' τους ομοιδεάτες του για να μπορέσει με τη βοήθειά τους το Ιταλικό Κράτος να μετατραπεί πάλι σε δημοκρατία. Το νόμισμα με τις δύο όψεις δημοκρατία-φασισμός στρίβεται ανάλογα με τις ανάγκες της εποχής. Το αποτέλεσμα είναι ένα ισχυρό Κράτος: είτε του φασιστικού τύπου λόγω αρχής, είτε του δημοκρατικού τύπου για "προστασία" απ' το φασισμό.

Αυτό που πρέπει να διευκρινιστεί είναι ότι ο φασισμός υπήρξε ένα πολύ συγκεκριμένο επεισόδιο στην εξέλιξη του Κεφαλαίου και του Κράτους προς την καθολική-ενοποιημένη τους μορφή. Οι αντιφασίστες συνήθως τον υποβιβάζουν σε όπλο του καπιταλισμού που χρησιμοποιήθηκε σε μια συγκεκριμένη στιγμή. Αντίθετα, υπήρξε ένα αναγκαίο στάδιό του, μάλιστα το πρώτο στάδιο του σημερινού Κράτους, απάντηση στην κοινωνική αναταραχή στην τότε Γερμανία (για να παραμείνουμε στη χώρα με την οποία περισσότερο από κάθε άλλη ταυτίστηκε ο φασισμός): κρατική απορρόφηση της σύγκρουσης ανάμεσα στο επαναστατημένο προλεταριάτο -που ήδη είχε νικηθεί από τους σοσιαλδημοκράτες- και τους αστούς και τη σοσιαλδημοκρατία που η μη ολοκληρωτική τους νίκη εμπόδιζε την περαιτέρω ανάπτυξη του Κεφαλαίου και του Κράτους, δηλ. τη συστηματοποίηση της εργασίας μέσω μιας ενοποιητικής ιδεολογίας. Αυτήν την πρόσφερε ο φασισμός, που ήταν το προϊόν μιας διπλής έκβασης: της ήττας των προλεταρίων από τους σοσιαλδημοκράτες την επαναστατική περίοδο 1918-1921 και της αποτυχίας των σοσιαλδημοκρατών και των φιλελεύθερων συμμάχων τους να οργανώσουν το μοντέρνο Κράτος. Η ανικανότητά τους αυτή γίνεται φανερή μετά την κρίση του 1929 (το 1928 οι Χιτλερικοί δε συγκεντρώνουν παρά το 3,5% των ψήφων και το κοινοβουλευτικό καθεστώς στηριζόμενο στο Κέντρο φαντάζει ισχυρό). Το Μάρτη του 1933 παραχωρείται στο Χίτλερ η απόλυτη εξουσία με τη συνταγματική πλειοψη-

Οι Σπαρτακιστές σε σχηματισμό μάχης λίγο πριν σφαγιαστούν από τα συντροφικά κανόνια των Έμπερτ και Νόσκε.

φία των 2/3 του Reichstag. Η διαθήκη του Χίντενμπουργκ είναι απόδειξη της εμπιστούνης και ευγνωμοσύνης της άρχουσας τάξης προς το Χίτλερ.

Η δημοκρατία δεν έπειθε εκεί που ο φασισμός μπόρεσε να είναι αποτελεσματικός. Η έξοδος από την ήττα του Α' Παγκοσμίου πολέμου δίνει στο εκρηκτικό κοινωνικό πρόβλημα εθνικιστική μορφή. Ο γερμανικός εθνικισμός, καθυστερημένος σε σχέση με τα άλλα ευρωπαϊκά Κράτη ήδη από τον 19ο αιώνα, αναθερμαίνεται και η ήττα του πολέμου βιώνεται, λόγω της αποτυχίας του προλεταριακού κινήματος, σαν "εθνική ταπείνωση". Ο φασισμός καλλιεργεί αυτό που χρειάζεται για να επιβληθεί η τάξη ενός ισχυρού, εθνικού Κράτους που θέλει και καλείται να αναζωογονήσει τον καπιταλισμό: την ψευδαίσθηση της κοινής ταυτότητας και την ιδεολογία της λαϊκής ενότητας ενάντια στην ίδια την έννοια της ταξικής πάλης.

Ο φασισμός ήταν ο συγκεκριμένος τρόπος της οικονομικής και πολιτικής ενοποίησης του Κεφαλαίου -μιας γενικής τάσης στην Ευρώπη μετά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο- σε συγκεκριμένες χώρες. Σ' αυτήν του την λειτουργία η οργάνωση της εργασίας πρώτα από όλα ήταν αποφασιστικής σημασίας: τόσο στην οργάνωση αυτή, όσο και στη γραμμένη από δημοκράτες ιστορία, όπου παρουσιάζονται ως προϊόντα φαυλότητας ενός παρανοϊκού κόσμου, τα στρατόπεδα εργασίας κατέχουν μια κεντρική θέση. Αυτό που λησμονείται βέβαια είναι ότι αντίθετα, υπάκουαν στη νορμάλ καπιταλιστική λογική εφαρμοσμένη σε ειδικές συνθήκες, δηλ. στην εκμετάλλευση της εργασίας με εντατικοποιημένη μορφή. Δημιουργημένα ήδη από τις πρώτες μέρες του φασιστικού καθεστώτος τα στρατόπεδα ανήκαν στον καπιταλιστικό κόσμο.

Το μοναδικό συνδικάτο, το Μέτωπο Εργασίας, που συναδελφώνει εργάτες και εργοδότες, ανήκει σ' αυτά τα χαρακτηριστικά του εθνικοσοσιαλισμού που αποδεικνύουν μεν ότι πρόσφερε στην καπιταλιστική κοινωνία "... την πρώτη της ορθολογικοποίηση κάνοντας το Κράτος να παρεμβαίνει μαζικά στη διαχείρισή της ...", όταν όμως επιτέλεσε το έργο του έπρεπε να υποχωρήσει, "... εξοντωμένος από ορθολογικότερες και ισχυρότερες μορφές της [καπιταλιστικής] τάξης" (Γ.Ντεμπόρ, Η Κοινωνία του θεάματος). Ήδη απ' τις αρχές του 30 ο "Κόκκινος" Ρούζβελτ με το New Deal προωθεί όχι τον κοινωνικό αποκλεισμό εργατών και μικροαστών ή τον αφανισμό τους, αλλά την ειρηνική ενσωμάτωσή τους, παρακινώντας στην ανάπτυξη συνδικάτων για τον έλεγχο των βίαιων απεργιών και πιέζοντας τους εργοδότες για αυξήσεις. (10)

Το φασιστικό Κράτος θα σώσει τον καπιταλισμό με μια σειρά από παρεμβατικά μέτρα: με την απαγόρευση μεταφοράς ξένων κεφαλαίων, την αναζωογόνηση της πολεμικής βιομηχανίας, τον έλεγχο τιμών και ποσοτήτων των αγροτικών προϊόντων, επιχορηγήσεις σε νέες βιομηχανίες, κρατικοποιημένες επιχειρήσεις, καταπολέμηση ανεργίας, μικρή αύξηση μισθών. Ταυτόχρονα θα επιταχύνει τη συγκέντρωση του Κεφαλαίου με την προστασία των τραστ και την επανιδιωτικοποίηση του τραπεζικού συστήματος.

Το ιδεώδες του φασισμού, η επέκταση μέσω πολέμου του "κλειστού εμπορικού Κράτους" και ο μη ανταγωνιστικός καπιταλισμός με κλειστά σύνορα, αποδείχτηκε όχι μόνο δαπανηρό στην εκπλήρωσή του, αλλά και χιμαιρικό: αντί να ενοποιήσει το Κεφάλαιο, το διαίρεσε στα δύο: τους δημοκράτες καπιταλιστές και πολέμιούς του και τους μέχρι τέλους υποστηρικτές του. Ο συστηματικός αποκλεισμός των εργαζόμενων απ' την κοινωνική ζωή και η οικονομική αυτάρκεια που περιόριζε την κατανάλωση και την ελεύθερη διακίνηση των εμπορευμάτων, έβαζε φρένο στην καπιταλιστική ανάπτυξη και στη δικτατορία της κατανάλωσης που επιβλήθηκε μεταπολεμικά από τη δημοκρατία στα μοντέρνα Κράτη. Είναι φανερό ότι η δημοκρατία κατάφερε και εξακολούθει να καταφέρνει με μεγαλύτερη επιτυχία να ολοκληρώσει το έργο που ξεκίνησε ο φασισμός.

Η ΨΕΥΔΟΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΑΝΤΙΦΑΣΙΣΤΙΚΟΥ-ΑΝΤΙΡΑΤΣΙΣΤΙΚΟΥ "ΜΕΤΩΠΟΥ"

Το συνεχές πιπίλισμα του φασισμού σήμερα, είτε σαν πρακτική για να περιγραφεί η πολιτική του γερμανικού κράτους, είτε σαν απειλή αναβίωσης αναφορικά με τις ρατσιστικές ενέργειες skinheads ή μη, οδηγεί σε μια ογκώδη σύγχυση γύρω απ' την έννοια του όρου και μπλοκάρει κάθε προσπάθεια κριτικής ανάλυσης της πραγματικότητας. Κι ακόμη χειρότερα: στο συνονθύλευμα του αντιφασιστικού "μετώπου", σ' αυτήν την ψευδοκοινότητα -όπου ανήκει ο Κολ, το SPD, αριστεροί, αναρχικοί, σχεδόν κάθε σύγχρονο πολιτικό κόμμα, καθώς και ένα ευρύ φάσμα προοδευτικών, δημοσιογράφων, ιών, καλλιτεχνών, βατραχανθρώπων κλπ- αυτό που αντιπαρατίθεται στη φασιστική λαίλαπα είτε ανοιχτά είτε καλυμμένα είναι "η δημοκρατία θεωρημένη σαν ένα στοιχείο του σοσιαλισμού, ήδη υπάρχον στην κοινωνία μας. Ο σοσιαλισμός θεωρείται σαν η πλήρης δημοκρατία. Ο αγώνας για το σοσιαλισμό θα συνίστατο (τότε) στην απόκτηση όλο και περισσότερων δημοκρατικών δικαιωμάτων μέσα στο καπιταλιστικό σύστημα. Με τη βοήθεια του φασιστικού αποδιοπομπαίου τράγου, η δημοκρατία των σταδίων αναζωγονεύται" (Barrot, Fascism/Antifascism).

Αυτό που παραλείπεται βέβαια εξίσου ανοικτά ή καλυμμένα είναι ότι το σημερινό Κράτος -και ιδιαίτερα το γερμανικό- μπορεί ακοιβώς σαν αντιφασιστικό να προωθεί την αναδιοργάνωση της εργασίας και του κοινωνικού κράτους, εκμεταλλευόμενο τη συναίσθηματική φόρτιση ενάντια στη "φασιστική αναβίωση" που το ίδιο εν μέρει προωθεί και διογκώνει με τα ΜΜΕ του.

Το σημερινό γερμανικό Κράτος χρησιμοποιεί 'εξίσου τις νεοναζί οργανώσεις, τις ρατσιστικές αθλιότητες μέρους των εργαζομένων και το αντιφασιστικό κίνημα για να ισχυροποιηθεί το ίδιο.

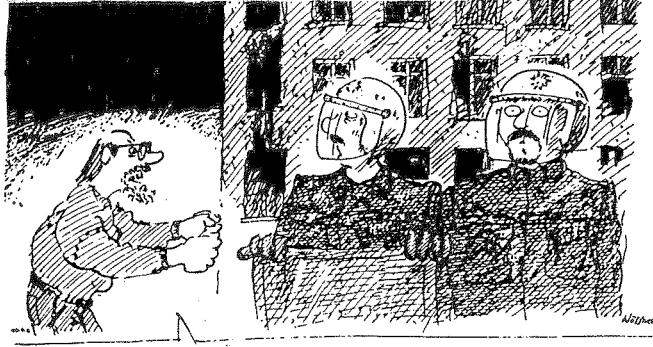
Επειδή μπορεί να ρυθμίζει καλύτερα από κάθε ουειροπόλο νεοναζί την οργάνωση της εργασίας, τον έλεγχο της μετανάστευσης και την πειθάρχηση, έχει ανάγκη τον εύκολο εχθρό, τους νεοναζί καθώς και τους πολέμιούς τους αντιφασίστες για να εγκλωβίζει κάθε κριτική εναντίον του σε αντιφασιστική μωρολογία (11).

Η υλική νίκη του Κράτους αποδεικνύεται απ' την έκκληση αριστερών αντιφασιστών για περισσότερο Κράτος για την αντιμετώπιση των "φασιστών". Η αξιοθρήνητη αυτή κατάληξη, για αυτοαποκαλούμενους ριζοσπάστες, οφείλεται σ' ένα θεμελιώδες λάθος της αντιφασιστικής λογικής: συγχέοντας ένα λαϊκό, μαζικό πολιτικό κίνημα -όπως ήταν κάποτε ο φασισμός- με μια παρεκκλίνουσα, περιφρονημένη υποκουλτούρα -όπως είναι σήμερα οι νεοναζί- αποδίδουν στην τελευταία χαρακτηριστικά και προοπτικές κινήματος. Επειδή

όμως ταυτόχρονα η αντιφασιστική υστερία προκλήθηκε από ρατσιστικού είδους επιθέσεις σε μετανάστες, κάτι που συνιστά ένα πραγματικό κοινωνικό πρόβλημα και όχι πολιτικό, οι αντιφασίστες παρουσιάζοντάς το σαν τέτοιο τελικά επιτυχάνουν μεγαλύτερη αστυνόμευση και ισχυροποίηση του Κράτους. Αληθινή νίκη!

Βέβαια απ' το να βρεθεί ριζοσπαστική λύση στα κοινωνικά προβλήματα είναι σαφώς ευκολότερο να θεωρούνται υπεύθυνοι κάποιοι εξαιρετικά ΚΑΚΟΙ άνθρωποι που θα πρέπει να ξεφορτωθούμε.

Εννοείται βέβαια ότι η προφανής ανάγκη αυτοάμυνας ενάντια στη ρατσιστική βία ή συμπαράσταση σε όσους την υφίστανται σε καμια περίπτωση δεν αμφισβητείται. Το γιατί όμως αυτή η ανάγκη πρέπει να βαφτίζεται στην αντιφασιστική ιδεολογία εξηγείται μάλλον απ' το γεγονός ότι ο αντιφασισμός παίζει το ρόλο της τεχνητής αναπνοής στον

—Εμπρός παιδιά, πάρτε θέση μάχης!
Αντιφασίστας που φτάνει την λογική του
στα δριά της.

αριστερισμό ή στην αριστερά γενικότερα. Αυτές οι ενέσεις ζωής όμως δεν είναι χωρίς κόστος. Το αντιφασιστικό παραλήρημα των τελευταίων μηνών στη Γερμανία βοήθησε και βοηθά το Κράτος να πάρει την κατάσταση στα χέρια του για την "προστασία" της κοινωνίας απ' τη "φασιστική απειλή". Αυτό το ίδιο εθνικό, καπιταλιστικό Κράτος που δημιουργεί ρατσισμούς με τη δημοκρατία του, προβάλλεται τώρα μέσω του αντιφασισμού σα διατητής των κοινωνικών συγκρούσεων, μια υπερταξική ουδέτερη δύναμη. "Για να ακριβολογούμε, το λάθος του αντιφασισμού δεν είναι ότι μάχεται το φασισμό αλλά το ότι δίνει προτεραιότητα σ' αυτόν τον αγώνα, πράγμα που τον καθιστά αναποτελεσματικό. Οι επαναστάτες δεν κατηγορούν τον αντιφασισμό επειδή δεν "κάνει την επανάσταση", αλλά για το ότι είναι αδύναμος να σταματήσει τον ολοκληρωτισμό και για το ότι ενισχύει, ηθελημένα ή όχι, το Κεφάλαιο και το Κράτος" (Barrot, Fascism/Antifascism).

ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΩΝ ΑΠΟ ΤΑ ΔΕΞΙΑ ΕΞΕΓΕΡΣΕΩΝ

Αν πάρουμε τα πράγματα με τη χρονολογική τους σειρά και μένοντας στα σπουδαιότερα από άποψη περιεχομένου, θα δούμε πρώτα τα γεγονότα στη Hoyerswerda: τον Σεπτέμβρη του 91, στην μικρή αυτή πόλη ανθρακωρύχων στην πρώην Αν. Γερμανία, νεοναζί με τη συμπαράσταση ντόπιων νεαρών κυρίως πετροβιολούσαν αρχικά ξενώνα μεταναστών και στη συνέχεια προσφύγων επί μέρες. Τελικά μετά από απραξία ημερών, το Κράτος αποφάσισε τη μεταφορά μερικών μεταναστών και όλων των προσφύγων. Στη Hoyerswerda τα γεγονότα ήταν τα πρώτα που τύχαν τόσο εκτεταμένης κάλυψης απ' τα ΜΜΕ. Καθόλου τυχαία: το Κράτος πειραματιζόταν πάνω στην προετοιμασία του εδάφους για την αποδοχή της μεταναστευτικής πολιτικής των επόμενων χρόνων. Γι' αυτό παρενέβη δυναμικά για πρώτη φορά και δημιούργησε τετελεσμένο γεγονός απομακρύνοντας τους ξένους. Ο διπλός του στόχος ήταν αφ' ενός να συνειδητοποιήσει ο κάθε μετανάστης πως στην καλύτερη περίπτωση είναι απλά ανεκτός και πάντως έτσι κι αλλιώς ανασφαλής, αφ' ετέρου δε να υπερπροβάλλει το ρατσισμό των ανατολικογερμανών βαφτίζοντάς τους όλους "μη δημοκράτες". Στην πορεία διαμαρτυρίας που διοργανώνεται στην πόλη οι αντιφασίστες διαδηλώνουν την αντίδρασή τους με μοραλιστικού τύπου συνθήματα εναντίον των 60.000 "φασιστών" που ήταν έτοιμοι να αντιμετωπίσουν (δηλ. τους κατοίκους της πόλης) υποβιβάζοντας το ρατσισμό σε "κακιά ιδεολογία" και προκαλώντας σύγχυση γύρω απ' την κοινωνική πραγματικότητα, τα αίτια της ταξικής διαίρεσης και την ουσία της κακομοιριάς των ανατολικογερμανών προλεταρίων.

Hoyerswerda: Πόσοι "φασίστες" άραγε βρίσκονται σ' αυτήν την πόλη;
Για τους αντιφασίστες, περίπου 60.000, ... όσοι και οι κάτοικοι της.

Στο Schönbau του Mannheim αργότερα, Μάη με Ιούνη του 92, μια παραγκοσυνοικία που μεταπολεμικά κατοικήθηκε από αλλεπάλληλα κύματα μεταναστών, έγιναν επιθέσεις εναντίον προσφύγων με ιδιαίτερη σκληρότητα. Οι συγκρούσεις αυτές απέδειξαν κυρίως ότι και στη Δύση είναι δυνατό να συμβαίνει ό, τι με τους "μη δημοκράτες" ανατολικούς. Ταυτόχρονα αιφνιδίασαν το Κράτος που έδειξε ιδιαίτερο ζήλο και δυναμικότητα στη διάλυση τους ώστε να μην πάρουν έκταση και υπάρξουν μιμητικά αποτελέσματα, μια και συνέβαιναν στο έδαφος της Δ. Γερμανίας. Οι συγκρούσεις ήταν ξεκάθαρες όσον αφορά τους πρωταγωνιστές τους: οι οργανωμένοι φασίστες ήταν ελάχιστοι, οι αντιπαραθέσεις ήταν εντός ενός πολυεθνικού προλεταριάτου, δεύτερη γενιά μεταναστών, νέοι κυρίως, έκαναν επίθεση σε πρόσφυγες, ο χαρακτήρας της οποίας, όσο και αν υπερτιμήσουμε την επιρροή των νεοναζί οργανώσεων, ήταν αυθόρυμπος.

Τον Αύγουστο του 91 στο Rostock, στην πρώην ΔΝ. Γερμανία, παρόμοια γεγονότα σημειώθηκαν: επίθεση νεαρών σε ξενώνα προσφύγων, αδράνεια σκόπιμη των μπάτσων, ώστε η κατάσταση να εκτονώθει προσωρινά με την απομάκρυνση των προσφύγων, δηλ. προς μια κατεύθυνση που εξυπηρετούσε τα σχέδια του Κράτους για τους μετανάστες.

Και ολοκληρώνουμε το χρονικό με την αναφορά ενός ποιοτικά καινούργιου δεδομένου στο Mölln και το Solingen, το Μάη-Ιούνη του 93: στις διαδηλώσεις και συγκρούσεις που ακολούθησαν τους φόνους των Τούρκων, αυτό που επικράτησε ήταν η τούρκικη σημαία. Εκτός από το γνωστό θέαμα των γερμανών αριστερών, αντιφασιστών και των Τούρκων συντρόφων τους, το καινούργιο στοιχείο υπήρξε η δυναμική εμφάνιση πολλών νεαρών Τούρκων, ανοργάνωτων και χωρίς ξεκάθαρο ιδεολογικό στίγμα αλλά με μια ασυνήθιστη μαχητικότητα. Ξωρίς να επιδιώκουν σύνδεση με τους Γερμανούς αντιφασίστες μπαίνουν ορμητικά στο προσκήνιο και φέρνουν μαζί τους το πρόβλημα του εθνικισμού.

Η αντιφατικότητα ανάμεσα στην κοινωνική εξέγερση και στον εθνικιστικό προσανατολισμό αντανακλά την κοινωνική ιστορία της μετανάστευσης: η πρώτη γενιά, φοβισμένη και ευγνώμων για τη μικρή έστω συμμετοχή της στην ευζωΐα της γερμανικής κοινωνίας καταφέρνει να σπάσει την απομόνωση παρασυρμένη μέσα στο κύμα των απεργιών του 70. Η δεύτερη και τρίτη γενιά, έχοντας απορρίψει την επιστροφή στην Τουρκία, αρνείται μέσα στη γερμανική κοινωνία όσα βλέπει να υπομένουν οι γονείς της και μελλοντικά και οι ίδιοι: ν' αποτελούν το υποπρολεταριάτο αυτής της κοινωνίας που οι μοντέρνες μεσοαστικές παρλαπίπες τη θέλουν πολυπολιτισμική. Εδώ και χρόνια φτιάχνουν ομάδες-συμμορίες αυτοπροστασίας και συσπειρώνουν γύρω τους και άλλους μετανάστες, κρατάνε τις αποστάσεις τους από τις τούρκικες αριστερές οργανώσεις που η εμμονή τους με την "επανάσταση" στην Τουρκία τους φαίνεται παρωχημένη και πιστεύουν στην αυτοοργάνωση σα μόνη λύση στο κοινωνικό πρόβλημα. Ταυτόχρονα όμως είναι ευάλωτοι στην προπαγάνδα της τούρκικης ακροδεξιάς γιατί παρουσιάζεται "ριζοσπαστική". Συσπειρώνονται γύρω από την τούρκικη σημαία, περηφανεύονται ως αυτοαποκαλούνται Τούρκοι, εκφράζουν όψιμο σεβασμό για το Ισλάμ και ταυτίζονται μόντι μπορεί να τονίσει την ιδιαίτερότητά

τους, την κοινότητα. Γι' αυτούς η Τουρκία υπάρχει όχι σαν πραγματική δυνατότητα επιστροφής, αλλά σα φαντασιακό καταφύγιο από μια πραγματικότητα αποπνικτική και επικίνδυνη.

Φαίνεται ότι αυτή η γενιά ανακαλύπτει στη Γερμανία το κίνημα των μαύρων της Αμερικής του 60. Και φαίνεται ότι επαναλαμβάνει όλες τις αντιφάσεις και αδυναμίες του: ο τούρκικος εθνικισμός δε θα λύσει κανένα πραγματικό πρόβλημα αλλά όσο θ' αναπτύσσεται θα εντείνει την πόλωση μεταξύ των τούρκων μεταναστών -που η γερμανική κοινωνία και ενσωματώνει και απορρίπτει- και των γερμανών προλεταρίων, που είναι εξίσου αλλοτριωμένοι μέσα στην ίδια την πατρίδα.

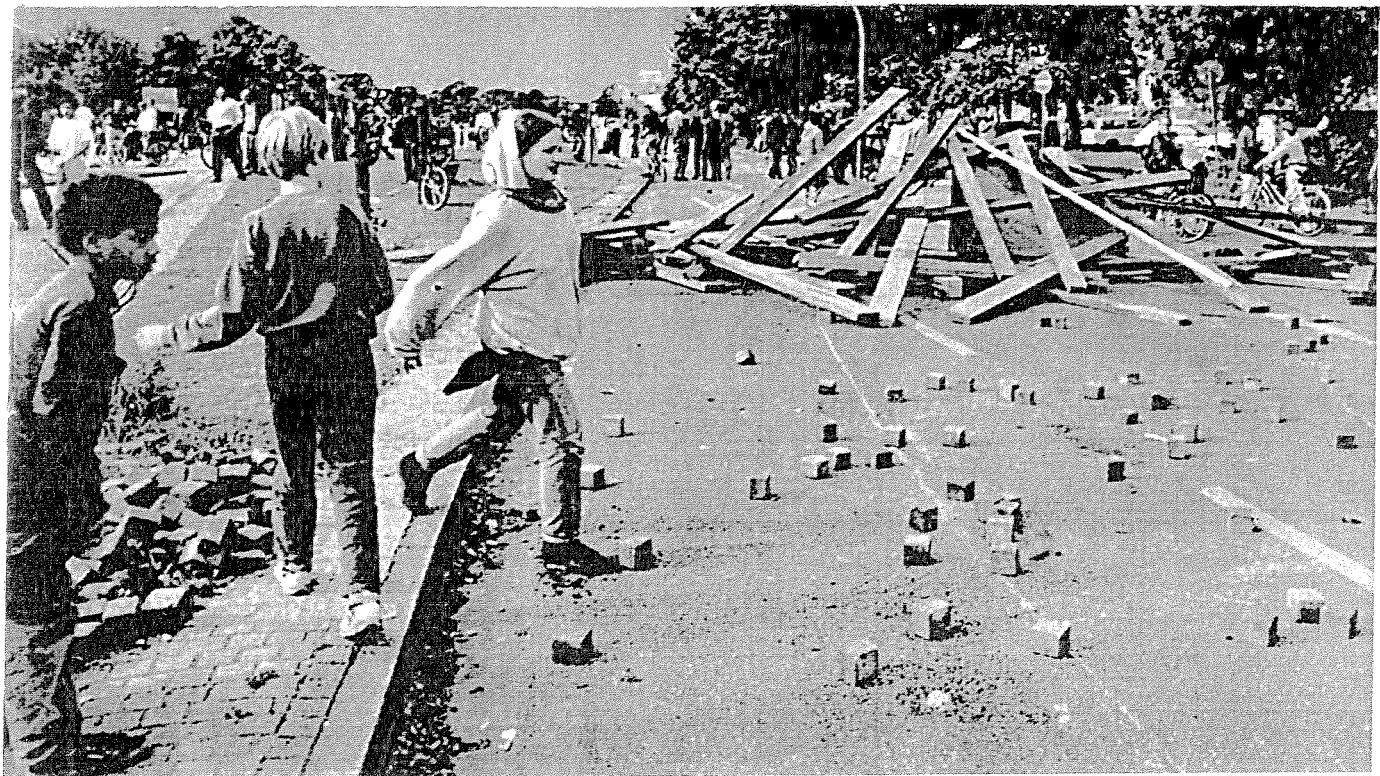
Με τον εθνικισμό οι μεν πρώτοι αυταπατώνται ότι θα μπορέσουν να εξισωθούν από κάθε άποψη με τους ντόπιους μέσα στην κοινωνία έτσι όπως είναι τώρα και οι δε με το ρατσισμό προσπαθούν εξίσου μάταια ν' αποτινάξουν τη δική τους αλλοτρίωση έτσι όπως τη βλέπουν πιο έντονα αποτυπωμένη στους "από κάτω". Γι' αυτό και οι επιθέσεις εναντίον μεταναστών, που είναι η κορυφή του παγόβουνου, μπορούν να κατανοηθούν σα μια συλλογική, στρεβλή προσπάθεια κοινωνικής ενσωμάτωσης αυτών που μισούν τον προλεταριό εαυτό τους ή βλέπουν να έρχεται η σειρά τους στον μύλο της προλεταριοποίησης.

Όταν στις διαβαθμίσεις της αθλιότητας οι "λίγο παραπάνω" προσπαθούν να καθοριστούν έναντι κάποιων "από κάτω", τότε χρειάζεται κάτι διαφορετικό από μια μοραλιστική αντιρατσιστική πολιτική. Ο ρατσισμός δεν είναι απλά το μαύρο στίγμα των γερμανών εργατών και το πρόβλημα της μετανάστευσης, που τώρα είναι στην επικαιρότητα, δεν είναι ένα αυτόνομο θέμα. Ακριβώς επειδή πρέπει ν' αντιμετωπιστεί ο ρατσισμός σαν κοινωνική σχέση, προϊόν της καθολικής ιεράρχησης της εργασίας και το πρόβλημα της μετανάστευσης σαν αναπόσπαστο τμήμα της ταξικής πάλης, κάθε επιφανειακή μοραλιστική οπτική αποκαλύπτεται ως ουτοπική.

Οσο ο παγκόσμιος γεωγραφικός καταμερισμός της εργασίας και συνακόλουθα το εμπόρευμα και το θέαμα θ' αποτελούν την καρδιά αυτού του κόσμου, το γερμανικό Κράτος θα έχει ανάγκη τους φτηνούς μετανάστες του, όπως το ελληνικό τους Αλβανούς του.

Κάθε μονομερής εκστρατεία των αριστερών για "ίσα δικαιώματα και μισθούς" οδηγεί μοιραία σε μια φιλανθρωπική στάση ή σ' ένα κίνημα εναλλακτικών κοινωνικών λειτουργών (12).

Οι γερμανοί (όπως και οι Έλληνες) προλετάριοι πρέπει πρώτα απ' όλα ν' αρνηθούν τη δική τους προλεταριοποίηση και να δουν κατόπιν τους μετανάστες σα μέρος του δικού τους προβλήματος. Μόνο σε περιόδους έξαρσης της ταξικής πάλης μπόρεσε να επιτευχθεί ομογενοποίηση "ντόπιων" και "ξένων" προλεταρίων ενάντια στα καπιταλιστικά

Αμβούργο, λίγο μετά τα γεγονότα στο Solingen. To Watts της Γερμανίας;

σχέδια. Δεν υπάρχουν έτοιμες λύσεις ειδικά για το πρόβλημα των μεταναστών και η ανασφαλής θέση στην οποία βρίσκονται, ιδιαίτερα οι πρόσφυγες, κάθε άλλο παρά έτοιμους τους κάνει για δυναμικές ταξικές αντιπαραθέσεις. Άν είναι κάτι που ουσιαστικά μπορεί να τους βοηθήσει δεν είναι οι εκκλήσεις των αντιφασιστών που περιορίζονται στην "ενσωμάτωσή" τους - σα να μην πρόκειται να επακολουθήσουν κύματα άλλων μεταναστών που θα είναι με τη σειρά τους οι νέοι "μαύροι". Μόνο η επαναστατική προοπτική της πάλης αυτών που "έγιναν ξένοι προς τον κόσμο τους" θα βοηθήσει τους "ξένους". Κάθε άλλη οπτική είτε θα βάζει όρους διαλόγου με το Κράτος "για ίση μεταχείριση" ή θα χωρίζει τους προλετάριους σε "φασίστες" και "αδύναμους μετανάστες".

Γκαράς

Στο κείμενο αυτό χρησιμοποιήθηκαν πληροφορίες από τις εξής πηγές: τα γερμανικά περιοδικά Wildcat, Autonomie, τ' αγγλικά Aufheben, Wildcat, Here and Now και τα βιβλία "Η Γερμανία του Χίτλερ" του C. David και "Fascism/Antifascism" του J. Barrot. Η συνδρομή επίσης του φίλου Holger στο ξεπέρασμα κάποιων μεταφραστικών δυσκολιών υπήρξε πολύτιμη.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

- (1) Απροειδοποίητη εγκατάλειψη της επιχείρησης, βλ. Μ. Κοριά, Ο εργάτης και το χρονόμετρο.
- (2) sub-contracting : τρόπος απασχόλησης μέσω σύγχρονων δουλεμπόρων που νοικιάζουν τους εργαζόμενους σε άλλες εταιρείες και τους εκμεταλλεύονται στο έπακρο, συχνά με τη βοήθεια του Κράτους.
- (3) "Γερμανία, απ' τη RAF στους Πράσινους", εκδ. Κομμούνα.
- (4) Μαύρος Ήλιος, τευχ. 2.
- (5) Αυτήν την αντίφαση τα τελευταία χρόνια στη Γερμανία προσπαθούν να την οξύνουν με το εξής σύστημα: σε μια μόνο εταιρεία μπορεί να υπάρχουν διαφορετικές συμφωνίες με το προσωπικό αλλά όχι τόσο εμφανείς διαφορές στους μισθούς, όσο υπάρχουν μεταξύ των διαιρεμένων τμημάτων της ίδιας εταιρείας: π.χ. από το κεντρικό τμήμα μέχρι το τμήμα διανομής.
- (6) Γρήγορα όμως έγινε αντιληπτό ότι (ακόμα και αν οι υλικές συνθήκες διαβίωσης "ξένων" και γηγενών εξομοιώνονταν), το διαφορετικό νομικό καθεστώς μεταξύ τους θ' αποτελούσε μόνιμη πηγή προβλημάτων: αντιδράσεις απ' την πλευρά των "ξένων", υπερβολικό ρατσισμό απ' την πλευρά των ντόπιων. Με το νόμο του 91 για τους ξένους προβλέπεται σα μέσο ενσωμάτωσης, η επιλεκτική παροχή υπηκοότητας σε μερικούς, ενώ για άλλους το νομικό καθεστώς παραμονής χειροτερεύει.
- (7) Ο γερμανικός "Οικονομικός Ταχυδρόμος".
- (8) Κυρίως εδώ εννοούνται οι γειτονικές της Γερμανίας ανατολικές χώρες, απ' τις οποίες απαιτείται αυξημένος αστυνομικός έλεγχος στα σύνορά τους, σύμφωνα με τις επιθυμίες του γερμανικού Κράτους, κάτι που αναγκάζονται να κάνουν καθώς είναι εξαρτημένες οικονομικά απ' αυτό. Ένα νέο σύστημα αρχίζει τώρα να διαμορφώνεται σύμφωνα με το οποίο η Γερμανία θα κρατά τους μετανάστες που ήδη βρίσκονται στο εσωτερικό της (εκτός από τους Ρουμάνους τσιγγάνους απ' τους οποίους 9.000 επιστράφηκαν στη Ρουμανία) αλλά οι λαθρομετανάστες που θα συλλαμβάνονται στα σύνορα με τις γειτονικές της χώρες (Πολωνία, Αυστρία, Τσεχία) θα επιστρέφονται σ' αυτές. Οι τελευταίες αυτές

θ' απαιτούν το ίδιο απ' την Λευκορωσία, Ουκρανία, Σλοβακία, Ουγγαρία κλπ. Όλη η ανατολική Ευρώπη φαντάζει ένα τεράστιο ναρκοπέδιο για τους μετανάστες, προφυλαγμένο από αόρατα τείχη - είναι εξαιρετικά όμως αμφίβολο αν θα τους εμποδίσει.

(9) Πλάση πρόσληψης είναι με άλλα λόγια η παύση της κυκλικής μετανάστευσης απ' τα μέσα του 70 και μετά.

(10) "Κάνουμε στις ΗΠΑ μερικά πράγματα που έχουν γίνει στη Ρωσία, ακόμα και στη χιτλερική Γερμανία." Όμως τα κάνουμε με τρόπο συνετό". - Ρούζβελτ (The secret diary of Harold L. Ickes, 1933-36).

(11) Και αν οι νεοναζί οργανώσεις στη Γερμανία, οι πιο σοβαρές τουλάχιστον, δεν αποτελούν απειλή πολιορκίας της κοινωνίας, πολιτικό κίνδυνο, τότε οι εγχώριοι Χρυσαυγίτες δεν είναι άξιοι ούτε καν σχολιασμού - απ' την άποψη του προμηνύματος του επερχόμενου κακού - αν δε θέλουμε να υποκύψουμε στη γελοιότητα. Κάτι που δεν απέφυγαν να κάνουν οι μαθητές και οι συνοδοιπόροι τους στην πορεία του περασμένου Νοεμβρίου, με αφορμή το γνωστό φαιδρό γεγονός της "φασιστικής επίθεσης" ενάντια στη μαθήτρια. Ούτε και οι μετέπειτα αποκαλύψεις στάθηκαν ικανές να προκαλέσουν έστω κάποιο δισταγμό στην σθεναρά διακηρυγμένη αντιφασιστική εκστρατεία και έτσι για λίγες μέρες δονηθήκαμε στους κραδασμούς του αγώνα ενάντια στους αόρατους Αγγελους του Σκότους. Παρεμπιπτόντως η αυξανόμενη σαδομαζοχιστική γοητεία των πιτσιρικάδων με το φασιστικό image, που έχει δημιουργήσει μια ακόμα υποκουλτούρα, οφείλεται ακριβώς στην εικόνα του Απόλυτου Κακού που έχει κατασκευάσει η δημοκρατία για το φασισμό. Θα διάλεγαν ο, τιδήποτε πιο αιχμηρό από μια χλιαρή, ξενέρωτη και καπιταλιστική δημοκρατία, πόσο μάλλον ό, τι αυτή αποκαλεί θανάσιμο και ειδεχθή εχθρό της. ("Η Δημοκρατία δε μας ανέχεται από μακροθυμία, αλλά επειδή γνωρίζει πολύ καλά ότι δεν κινδυνεύει. Μας καθιστά λοιπόν το άλλοθι της δήθεν ελευθερίας της." Όποτε η Δημοκρατία κινδύνεψε πραγματικά, στάθηκε αμείλικτη στους εχθρούς της", Χρυσή Αυγή, τευχ. 55, 1990). Απ' την άλλη βέβαια, υπάρχουν και οι πιο μοντέρνοι και σοβαρότεροι εκπρόσωποι της νέας ακροδεξιάς στην Ευρώπη, οι διανοούμενοι και ηγέτες της που πια δεν αποσκοπούν στην κατάληψη της πολιτικής εξουσίας για το σχηματισμό φασιστικής κυβέρνησης. Έχουν εγκαταλείψει δε τον παλιό φυλετικό ρατσισμό, εστιάζονται κυρίως στις πολιτιστικές διαφορές, διακηρύσσουν την ιδέα του "εθνοπλουραλισμού" και του "ο καθένας στη χώρα του" και φέρονται ως υποστηρικτές του σεβασμού της κάθε εθνικής ταυτότητας. Στη νέα ακροδεξιά αντικατοπτρίζεται, μάλλον μέναν ιδιόμορφο τρόπο, η ένταση οικουμενισμού - εθνικισμού / ρατσισμού που χαρακτηρίζει συνολικά το σύγχρονο καπιταλισμό. Είναι σχεδόν σίγουρο ότι αν επιτρεπόταν στους Ρεπουμπλικάνους ή στη Γερμανική Λαϊκή Ένωση να σχηματίσουν κυβέρνηση θα μετατρέπονταν σε μετριοπαθείς πιστούς του Κεφαλαίου, αφού η εκδίωξη όλων των μεταναστών από τη χώρα θα ισοδυναμούσε με την αυτοκαταστροφή του γερμανικού καπιταλισμού.

(12) Η πολιτική των αριστερών της "ισότητας ντόπιων και μεταναστών" στην εκμετάλλευση, αποκαλύπτει πέρα από την εγκατάλειψη των διακηρυγμένων αντικαπιταλιστικών τους αρχών και τον παραλογισμό της: είναι σα να ισχυρίζονται ότι είναι δυνατόν, και ταυτόχρονα ν' απαιτούν, να υπάρξει καπιταλισμός χωρίς ταξικές διαιρέσεις, όπου όλοι οι μετανάστες θα εξισώνονται με τους ντόπιους. Την απαίτησή τους μάλιστα αυτή την απευθύνουν κατευθείαν στο καπιταλιστικό Κράτος, ζητώντας του στην ουσία να σταματήσει να είναι τέτοιο. Στην ουτοπία τους, όλοι οι μετανάστες εφοδιασμένοι με άδειες εργασίας εξισώνονται σταδιακά με τους εγχώριους προλετάριους και μετά από αυτές τις γενναίες δόσεις δημοκρατίας θα μπορούν από κοινού να συναδερφώνονται στ' αντικαπιταλιστικά μετερίζια. Απέναντι στην ουτοπία αυτή ρεαλιστικότερες θα φαντάζουν πάντα οι προτεινόμενες ρεφορμιστικές λύσεις των σοσιαλδημοκρατικών κομμάτων και των συνδικάτων (π.χ. ΓΣΕΕ) για χορήγηση αδειών σε ορισμένους μετανάστες (εποχιακούς) καθιστώντας τους νόμιμους, έτσι ώστε να διατηρείται η επιθυμητή από το Κράτος διαίρεση και εντός των μεταναστών σε παράνομους και νόμιμους.

